

Stavanger
kommune

ÅRSPLAN FOR TASTABARNEHAGENE

2023-2025

kompetente barn SAMMEN MED kunnskapsrike voksne

STAVANGER KOMMUNE

Vi bygger fellesskap

Stavangerbarnehagen	2
Regional ordning for kompetanseutvikling.....	3
I denne årsplanen er kapitlene bygd opp slik:.....	3
Presentasjon av Tastabarnehagene	4
Barnehagens verdigrunnlag	4
Hvordan arbeider barnehagen for å ivareta barns behov for omsorg?	8
Hvordan arbeider barnehagen for å ivareta barns behov for lek?	9
Hvordan arbeider barnehagen for å fremme danning?	14
Hvordan arbeider barnehagen for å fremme læring?	15
Hvordan arbeider barnehagen for å fremme vennskap og felleskap?	19
Hvordan arbeider barnehagen for å fremme kommunikasjon og språk?.....	23
Hvordan arbeider barnehagen for å ivareta barns rett til medvirkning?.....	24
Hvordan arbeider barnehagen for å fremme et godt samarbeid mellom hjem og barnehage?	26
Hvordan arbeider barnehagen med overganger?.....	30
Overganger når barnet begynner i barnehagen.....	31
Overganger innad i barnehagen	31
Overganger mellom barnehage og skole	31
Hvordan arbeider barnehagen med planlegging, vurdering og dokumentasjon	34
Hvordan tilrettelegger barnehagen for barn som trenger ekstra støtte?	38
Barnehagens arbeidsmåter.....	41
Hvordan arbeider barnehagen med fagområdene	43
Hvordan arbeider barnehagen med progresjon?	43
Hvordan arbeider barnehagen med den digitale praksisen	48

Stavangerbarnehagen

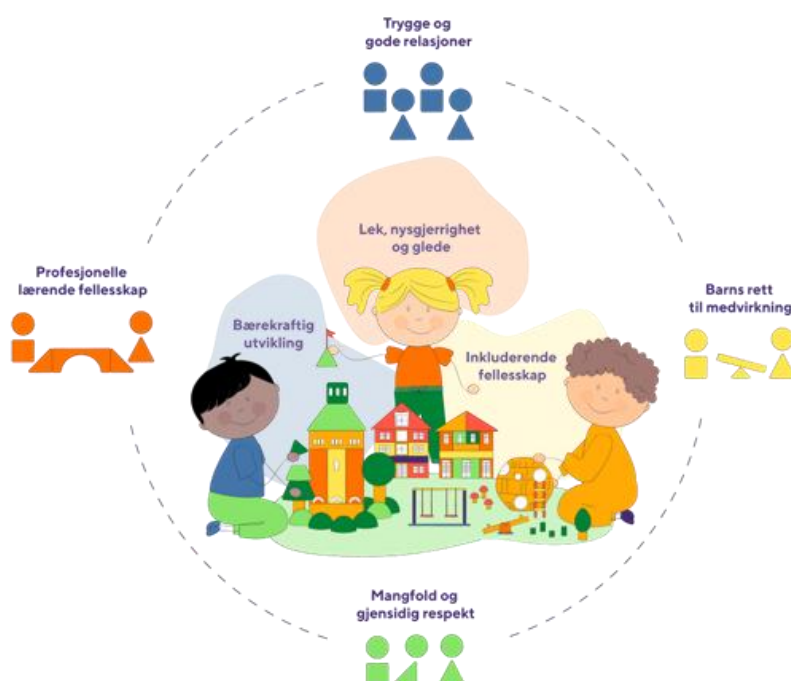
I stavangerbarnehagen bygger vi felleskap for og sammen med barn, foreldre og laget rundt barnet. Begrepet felleskap inneholder flere tilleggsfortellinger som mangfold, inkludering og samarbeid. Stavangerbarnehagen har derfor *Vi bygger felleskap* som visjon og vil bruke den som et bilde på fremtiden vi ønsker å skape. Når vi bygger felleskap skal barndommens egenverdi anerkjennes, og barnehagen skal ha en helhetlig tilnærming til barns utvikling. Å møte barnets behov for omsorg, trygghet, tilhørighet og anerkjennelse og sikre at barna får ta del i og medvirke, er viktige verdier som skal prege Stavangerbarnehagens praksis. Utfra kommuneplanens satsninger og barnehagens formål har [stavangerbarnehagen mot 2030 -strategi for kvalitet i barnehagen](#) fire prinsipper som skal ligge til grunn for barnehagens praksis:

- Trygge og gode relasjoner.
- Mangfold og gjensidig respekt.
- Barns rett til medvirkning
- Profesjonelle lærende felleskap.

I tillegg til de overordnede prinsippene har strategien tre satsningsområder. Satsningsområdene retter oppmerksomheten mot barnehagens formål og utviklingsområder og er felles og samlende for stavangerbarnehagen:

- Lek, nysgjerrighet og glede.
- Inkluderende felleskap.
- Bærekraftig utvikling i barnehagen.

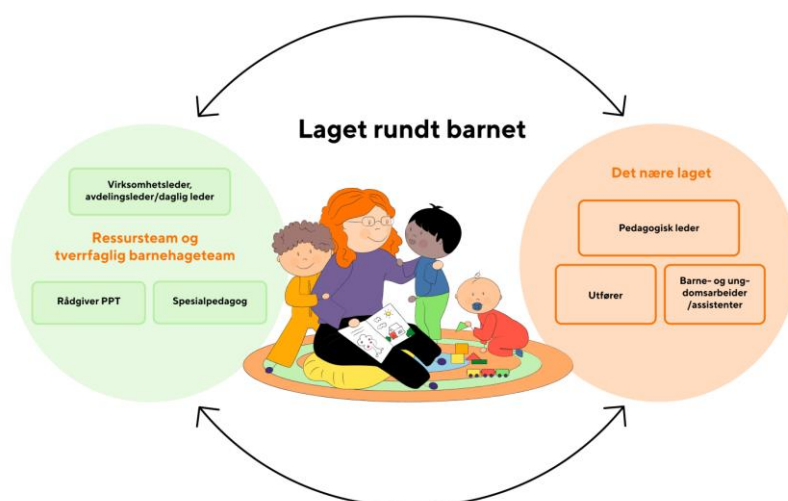
Barnehagens ledelse har ansvar for å sammen med personalet gjøre strategiens prinsipper og satsningsområder førende i utvikling av egne årsplaner og daglige praksis.

Regional ordning for kompetanseutvikling

Regional ordning for kompetanseutvikling skal bidra til at alle aktører i barnehagesektoren driver målrettet kompetansebygging i barnehagene. Stavangerbarnehagen jobber for et inkluderende felleskap for alle barn gjennom å arbeide systematisk med laget rundt barnet. Stavangerbarnehagen er forpliktet til å arbeide i tråd med føringer gitt i [kompetanseløftet](#). Alle barn skal ha likeverdig mulighet til læring og utvikling uavhengig av deres forutsetninger. Arbeid med å nå målene i Kompetanseløftet inngår nå i regional kompetanseordning.

Barnehagene skal utvikle sin pedagogiske praksis gjennom barnehagebasert kompetanseutvikling. Med dette menes at ledelse og alle ansatte deltar i en utviklingsprosess på egen arbeidsplass for å utvikle sine holdninger, ferdigheter og sin kompetanse for arbeidet i barnehagen. Utviklingen skal bygge på forskningsbasert kunnskap. Universitetet i Stavanger deltar aktivt sammen med barnehagene slik at praksis og forskning påvirker hverandre i et likeverdig partnerskap og sammen utvikler ny forståelse og ny kunnskap. Formålet med ordningen er å realisere rammeplanens intensjoner og krav slik at alle barn får et likeverdig barnehagetilbud av høy kvalitet.

I denne årsplanen er kapitlene bygd opp slik:

- Først en vurdering av praksis inneværende barnehageår opp mot intensjoner og målsettinger.
- Så en beskrivelse av hvordan barnehagen i lys av rammeplanens intensjoner, strategi for kvalitet – stavangerbarnehagen mot 2030 og egne vurderinger vil arbeide for å omsette føringer til praksis det kommende barnehageår.

Presentasjon av Tastabarnehagene

Virksomheten Tastabarnehagene ble etablert januar 2020 i forbindelse med kommunesammenslåingen. Virksomheten består av seks kommunale barnehager på Tasta:

- Barnehagen Tasta
- Eskeland barnehage
- Gullfaks barnehage
- Vardeneset barnehage
- Smiene barnehage
- Smietunet barnehage

Vi er totalt omkring 120 ansatte, og har 504 treårsenheter som tilsvarer ca. 360 barn. Alle barnehagene våre har 4 avdelinger, hvorav to er 0-3 års avdelinger og to er 3-6 års avdelinger. Enkelte år blir avdelinger omgjort i alderssammensetning etter søkermasse. Eks. 1-4 års avdeling.

Tastabarnehagene har en sunn matprofil basert på norske kostholdsråd. I løpet av en barnehagedag har vi tre måltider: frokost, lunsj og fruktmåltid. Prisen for vårt mattilbud er i dag 350kr. som legges til barnehageregningen.

Barnehagene våre har fokus på å gi barn og voksne en trygg og god barnehagehverdag både inne og ute. Vi har gode HMS rutiner som skal være med å sikre store og små. Tastabarnehagene har nær beliggenhet til by og flott natur. Vi ønsker blant annet å gi barna gode holdninger og gjøre dem best mulig rustet til å ferdes alene i trafikken når de blir eldre. Høsten 2022 ble vi Trafikk sikker barnehage, noe som betyr at vi har fokus på trafiksikkerhet på alle turer. Trafiksikkerhet er et eget tema i førskolegruppene våre. Sammen med foreldre/foresatte er vi rollemodeller for barna.

Du kan lese mer om barnehagene våre på www.minbarnehage.no/tasta

Tastabarnehagene har en felles årsplan som gjenspeiler arbeidet vårt, og på denne måten sikrer vi et likeverdig tilbud av høy kvalitet i alle barnehagene. Dette betyr ikke at alle er like. Hver barnehage og hver avdeling er unike med sin særegenhet, med forskjellige behov og interesser. Lokalene våre er ulike, og hver avdeling preges av de barn og voksne som befinner seg der.

Tastabarnehagene har utdannede barnehagelærere på alle avdelinger. Smietunet som i tillegg har ressurs avdeling, har også spesialpedagog knyttet til virksomheten. Vi er opptatt av faglig utvikling i alle ledd, så barnehagene har en høy prosentandel faglærte barne- og ungdomsarbeidere og/eller fagarbeidere. Våre seks bygg samarbeider for å sikre at det skjer kunnskapsutveksling på tvers av byggene. Dette skjer gjennom møtevirksomhet, lærende nettverk, besøk og via TEAMS hvor vi deler fag, tips og ideer. Vi har et motivert og engasjert personale.

Vi har et stort kulturelt mangfold i barnehagene våre, både blant barn og voksne. Det ser vi på som en ressurs. Vi samarbeider blant annet med veilederkorpset fra Johannes Læringscenter for å styrke vårt flerkulturelle mangfolds arbeid.

Tastabarnehagene har et samarbeid med Universitetet i Stavanger- barnehagelærerutdanningen og VID- ergoterapi utdanningen. Vi har også samarbeid med opplæringskontoret i Stavanger kommune. Vi tar imot lærlinger i barne- og ungdomsarbeiderfaget. Utenom dette tar vi også imot skoleelever, og andre personer i arbeidspraksis fortrinnsvis gjennom ulike skoler, NAV og Flyktning seksjonen.

Andre viktige samarbeidspartnere for oss er PPT, Tverrfaglig team/Ressursteam i Tasta bydel og helsestasjonen.

Hvert år velger vi ut kjernekomponenter fra Rammeplan for barnehager for å holde en stødig kurs i vår faglige utvikling. Disse bygger på satsningsområdene for Stavangerbarnehagen.

LEK: Lek, nysgjerrighet og glede.

SPRÅK: Inkluderende fellesskap.

PSYKISK HELSE: Bærekraftig utvikling

Vi har valgt å fremheve komponenten **LEK** i kommende barnehageår. Det betyr at vårt faglige fokus vil ha et særlig søkelys mot dette temaet, samtidig som arbeidet vårt også vil preges av de øvrige kjernekomponentene, prinsipper og satsningsområder i Stavanger kommune.

Leken skal ha en sentral plass i barnehagen, og lekens egenverdi skal anerkjennes. Barnehagen skal gi gode vilkår for lek, vennskap og barnas egen kultur. Leken skal være en arena for barnas utvikling og læring, og for sosial og språklig samhandling. Barnehagen skal inspirere til og gi rom for ulike typer lek både ute og inne. Barnehagen skal bidra til at alle barn kan oppleve glede, humor, spenning og engasjement gjennom lek - alene og sammen med andre. (Rammeplan for barnehagen)

Årsplanen vår er en pedagogisk plan og et arbeidsdokument for personalet. Den skal gjenspeile hva vi kan og gjør i dag, men også hva kunnskap vi skal tilegne oss for å øke kvaliteten på barnehagetilbudet. Gjennom hele barnehageåret vil vi systematisk gjennomgå hvert kapittel og knytte til ny kunnskap og forskning. Hvert kapittel har et notatfelt på slutten slik at vi kan evaluere hvordan årsplanen vår blir satt ut i praksis på avdelingene, og i barnehagen.

I utarbeidelsen av denne årsplanen, er følgende dokumenter lagt til grunn:

- Barnekonvensjonen [Les her](#)
- Lov om barnehage [Les her](#)
- Rammeplan for barnehage [Les her](#)
- Kompetanse for fremtidens barnehage [Les her](#)
- Stortingsmelding 6, Meld.St.6 [Les her](#)
- Stavangerbarnehagen mot 2030 – strategi for kvalitet i barnehagen [Les her](#)
- Strategi for samarbeid med barn [Les her](#)
- Handlingsplan for psykososialt barnehagemiljø [Les her](#)
- Liten og ny [Les her](#)
- Temaplan for overganger i utdanningsløpet (Stavanger kommune) [Les her](#)

Hovedmål, visjon og verdier

Hovedmålet vi arbeider etter i Tastabarnehagene er:

Alle barn skal få et likeverdig barnehagetilbud av høy kvalitet

For å nå dette målet bruker vi Rammeplanen for barnehager og vår felles årsplan som veivisere i det pedagogiske arbeidet.

Visjonen vår sier noe om her og nå, men den er også en rettesnor for hvor vi ønsker å være. Visjonen er levende og gjenspeiler vårt barnesyn, samt vår nåværende kompetanse og vårt stadige ønske om å strekkes oss mot ny kunnskap. Vår visjon er:

kompetente barn SAMMEN MED kunnskapsrike voksne

Visjonen understøttes av våre valgte verdier:

Engasjement- Inkludering- Trivsel

Les mer om hva visjonen og verdiene våre betyr for oss i vedlegg på nettsiden

www.minbarnehage.no/tasta

Barnehagens verdigrunnlag

Barnehagens verdigrunnlag er gitt i barnehageloven § 1. Barndommen har egenverdi, og barnehagen skal ha en helhetlig tilnærming til barnas utvikling. Barnehagens samfunnsmandat er, i samarbeid og forståelse med hjemmet, å ivareta barnas behov for omsorg og lek og fremme læring og danning som grunnlag for allsidig utvikling. Lek, omsorg, læring og danning skal ses i sammenheng. Barnehagens verdigrunnlag skal formidles, praktiseres og oppleves i alle deler av barnehagens pedagogiske arbeid. I denne årsplanen gjør vi rede for hvordan vi arbeider for å ivareta disse føringene. Stavanger barnehagens prinsipper og satsningsområder er vår lokale tilpasning av rammeplanen og skal bidra til å omsette verdigrunnlaget til praksis.

Tastabarnehagens verdigrunnlag finner dere som vedlegg 1 i vår Handlingsplan for psykososialt barnehagemiljø - [Handlingsplan for psykososialt barnehagemiljø \(minadmin.no\)](#)

En oppdatert Rammeplan for barnehager kan leses på www.udir.no/rammpelan

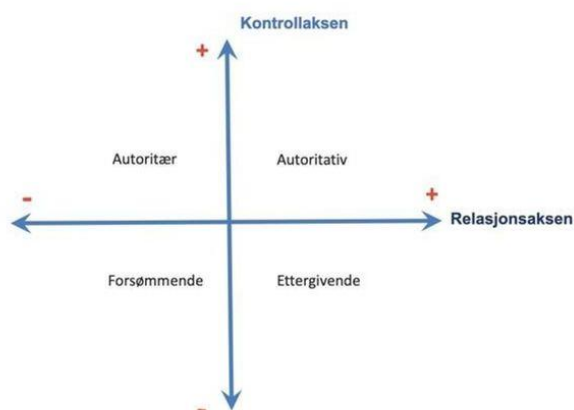

Hvordan arbeider barnehagen for å ivareta barns behov for omsorg?

Omsorg i Tastabarnehagene handler om trygge tilstedeværende voksne. Voksne som er i stand til å se det enkelte barns behov for omsorg, og som skaper gode relasjoner mellom voksen-barn og mellom barn-barn. Disse relasjonene skal være preget av lydhørhet, nærhet, innlevelse, evne og vilje til samspill. Dette stiller store krav til voksenrollen. Vi tilstreber å være autoritative voksne.

Voksenstiler

(Diana Baumrind 1995)

EKSEMPLER - Kontrollaksen:
 Krav til atferd, veilede
 Gripe inn, støttende
 Grensesettende
 Medvirkning
 Trygghet, beskyttelse, respekt
 Læring av barnehagens normer

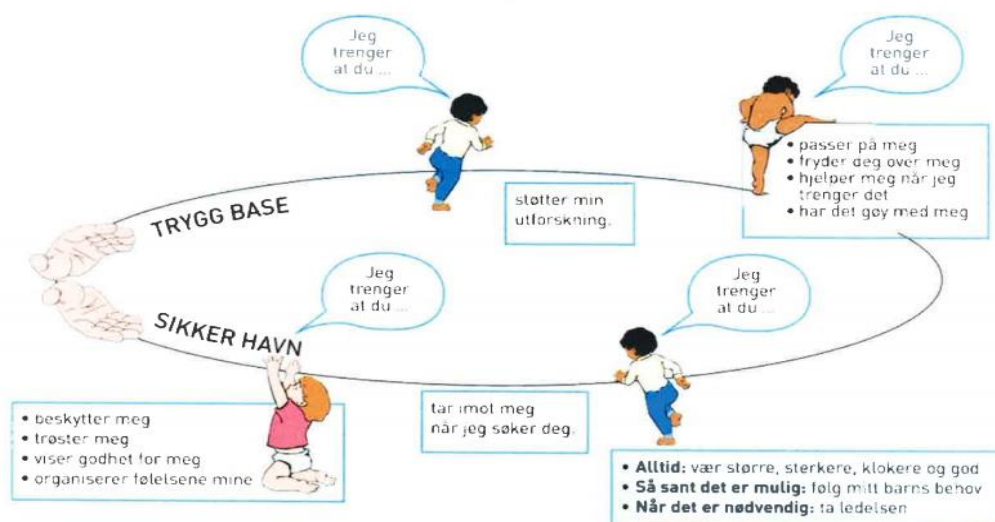
EKSEMPLER – Relasjonsaksen:
 Perspektivtaking
 Småprat
 Lek
 Sensitivitet
 "Banking time"
 Emosjonell støtte
 Skape positivt klima

Omsorg er en forutsetning for sunn utvikling, og er nært knyttet til oppdragelse, helse, trygghet og læring. Barn må få dekket sine fysiologiske behov. De trenger rene bleier, hvile, mat og drikke og et trygt miljø å være i (fysisk omsorg). I tillegg har barn behov for å bli sett og hørt, og for å tilhøre et sosialt fellesskap (psykisk omsorg). God omsorg styrker barns forutsetninger for å utvikle tillit til seg selv og andre, og for å utvikle gode relasjoner.

Vi bruker trygghets sirkelen aktivt i vårt arbeid for å forstå hvordan barnet har det, og for å hjelpe og støtte barnet i behovene det har. Personalet skal jfr. Trygghets sirkelen alltid være **større, sterkere, klokere og god**.

Trygghets sirkelen

Foreldre med fokus på barnets behov

Kjennetegn på god praksis i Tastabarnehagene:

- Voksne som er på gulvet og deltar i barns lek.
- Voksne som er oppmerksomme på barns behov, tar seg tid, toner inn og lytter til barnet.
- Barn er delt inn i mindre grupper, tidvis en-en, sammen med trygg voksen- «bankingtime»
- Barn som søker mot voksne for å få trøst og kos- lading.
- Voksne som søker mot barn som behøver trøst og kos- lading.
- Voksne som skaper rom for både lek og hvile.
- Forutsigbar hverdag gjennom bruk av dagsplan/bilder.
- Voksne som snakker med barn, og ikke til barn.
- Voksne som verdsetter barns egne omsorgshandlinger.

Vurdering av arbeidet i inneværende år:

Barnehageåret 2022/2023 har vi blitt bedre kjent med strategiplanene som kom våren. Strategi for kvalitet i barnehagen, Samarbeid med barn og Handlingsplan for psykososialt barnehagemiljø har vært tema på planleggingsdager og personalmøter. På planleggingsdagen i januar snakket vi om mobbing og krenkelse i barnehagen. Her var også den viktige voksenrollen tema. Sammen reflekterte vi rundt våre relasjoner til barna, grensetting og hvor grensen til krenking går. Vi jobber videre med å implementere de tre strategiene, slik at de gjenspeiler seg i vår praksis.

Ny tilvenningsplan ble satt i liv dette barnehageåret. Planen ble utarbeidet og evaluert av arbeidsgruppen. Tilvenning var tema på planleggingsdagen i april, hvor case var en av arbeidsmetodene. Hovedfokus i tilvenningen er å gjøre barna trygge. Vi startet tilvenning tidlig med besøksdager før sommeren, og foreldrene er aktive på avdelingen når tilvenning starter i august. God kommunikasjon mellom hjem og familie er stikkord i overgangen mellom hjem og barnehage. Trygghets sirkelen (COS) har blitt en naturlig del av den nye tilvenningsplanen vår, og skal gjennomsyre alt vi gjør. Trygge foreldre gir trygge barn.

Plan for kommende år:

Barnehageåret 2023/2024 vil Tastabarnehagene fordype seg i fagstoffet som er trukket frem i dette kapitlet. Dette vil gjøres gjennom møtevirksomhet og lærende nettverk. For å styrke vår omsorgskompetanse må vi lese, øve og erfare. Målet er at vi mot slutten kan krysse av alle punkter for god praksis, og ha en god forståelse for den autoritative voksenrollen. Annet vi skal fokusere på er:

- Foreldreaktiv tilvenningsmodell.
- Trygghets sirkelen (COS)
- Plan for psykososialt barnehagemiljø. Fra plan til praksis.
- Strategi for samarbeid med barn- Stavanger kommune

Mine refleksjoner: tanker, ideer, erfaringer, ny kunnskap etc.

Hvordan har denne teorien blitt satt ut i praksis på min avdeling:

Hvordan arbeider barnehagen for å ivareta barns behov for lek?

FNs barnekonvensjon, artikkel 31, fremhever barns rett til å delta i lek som passer til barnets alder, interesser og behov. Det er til barns beste at vi skaper rom og tid for lek i barnehagene våre. Lek er nøkkelen til en god barnehagehverdag, for i leken snakker vi samme språk. Lek fører til forståelse, vennskap på tvers av alder, og utjevner språklig- og kulturelle ulikheter.

Gjennom leken gjør barnet erfaringer, utforsker, prøver ut, får kunnskap og uttrykker selvtillit. Dette styrker blant annet barnets:

- Mentale og fysiske helse
- Språklige og sosiale utvikling

Leken er barnets måte å bearbeide inntrykk de får i hverdagen sin. Barna tar inntrykkene med seg inn i lekens trygge rammer - "det er bare på lek". Eksempler på dette kan være at barnet leker seg igjennom hverdagslige hendelser som at mor og far må gå på jobb, men de kommer tilbake igjen. Leken trykker da barnets uro, og barnet får bearbeidet opplevelsen på ny og på ny til de er trygge på situasjonen.

Tilnærmingen til lek deles i den frie leken som er initiert av barna, og den pedagogisk styrte leken igangsatt av voksne.

Kjennetegn på den frie leken:

- Igangsettes og drives fremover av barna
- Er på barns premisser
- Er lystbetont og indremotivert
- Her og nå lek

Barns lek omfatter blant annet funksjonslek, fantasilek, rollelek, boltrelek, regellek og konstruksjonslek. Gjennom leken utvikler barna sin sosiale kompetanse.

Personalet har en viktig rolle i leken. Dette er spesielt viktig i de tilfellene der barn strever med å komme inn i, delta og holde på lek. Mange barn lærer av å observere andre i lek, noe de må få tid og rom til å gjøre. Andre mestrer ikke språket som behøves for å være en deltaker i leken, og har behov for økt voksenstøtte for å være en likeverdig deltaker. Barn kan også oppleve å ikke bli inkludert i lek, bli avvist eller ignorert. Personalets deltakelse og observasjon hjelper de barna som har utfordringer med å mestre ulike leksituasjoner. Samtidig lærer vi mer om gruppedynamikken på avdelingen. Personalet er viktige støttespillere, både for å inspirere og videreutvikle barnas lek.

Kjennetegn på god praksis i Tastabarnehagene:

- Avdelingen har lek på agendaen, både inne og ute.
- Avdelingen har tydelige lekesoner som omformes gjennom året.
- Leketøy er lett tilgjengelig for barna.
- Voksne som deltar i barns lek som medlekere og støttespillere i mindre grupper(triangulering).
- Voksne som gir barna erfaringer som gir grobunn for felles leketema.
- Voksne som tilbyr rekvisitter som styrker, beriker og holder leken i gang.
- Voksne som gir rom for barnas egen kultur.
- Voksne som igangsetter lek sammen med barn som enda ikke har god lekekompetanse.
- Alle barn skal få utvikle sin lekekompetanse etter alder og modenhet.

Vurdering av arbeidet for inneværende år:

Barnehageåret 2022/2023 har vi fremhevet lek ekstra, og vi har trukket fram leken og dens betydning for utvikling og læring der det er naturlig å gjøre det. God lek fremmer også god psykisk helse. Psykisk helse var tema i år i forbindelse med implementering av Handlingsplan for psykososialt barnehagemiljø. På planleggingsdagen i november jobbet vi med kapitelet i Strategi for kvalitet som heter lek, nysgjerrighet og glede.

Personalet har hatt fokus på å være bevisste og aktive voksne i leken på barnas premisser, både ute og inne. Å legge til rette for gode lekemiljøer og legge til rette for lek i mindre grupper. Noen barnehager har utvidet leken ved å ha utelek med månedens lek og regeltek på agendaen, mens andre med faste felles uteaktiviteter for å fremme fellesskap og tilhørighet.

Plan for kommende år:

Lek er den kjernekomponenten vi vil fremheve ekstra dette barnehageåret. Gjennom leken skjer det utvikling og læring for små og store. Det er et altomfattende tema som rommer tre pedagoger på en gang; barnet, den voksne og rommet. Leke kunnskap er viktig for barns trivsel, og vi ønsker å skape mer rom for fantasi, spenning, kreativitet og engasjement i alle våre barnehager. Vi vil arbeide med innholdet i dette kapitlet, skape fellesfaglig forståelse omkring ulike typer lek for de aller minste og for de store barna, samt styrke voksnes deltakelse i lek. Voksne vil bruke sin observasjonskompetanse for å både verne og videreutvikle god lek. Noen hovedområder vil være:

- Strategi for kvalitet i Stavangerbarnehagen: lek, nysgjerrighet og glede.
- Alle barn skal få erfaring med ulike typer lek.
- Aktive voksne i leken på barns premisser.
- Kreative lekemiljø.

Mine refleksjoner: tanker, ideer, erfaringer, ny kunnskap etc.	Hvordan har denne teorien blitt satt ut i praksis på min avdeling:

Hvordan arbeider barnehagen for å fremme danning?

Danning er en livslang prosess som skjer i samspill med andre. Med danning menes blant annet:

- Å utvikle evnen til å reflektere over egne handlinger og væremåter.
- Å forstå felles verdier og normer for å bli en aktiv deltaker i et demokratisk samfunn.
- Å se seg selv som et verdifullt medlem av et større fellesskap.
- Å forholde seg prøvende og nysgjerrig til omverdenen.

Barn må få utfordringer og muligheter til å utvikle kunnskap og ferdigheter. Vi skal støtte barn til å handle omsorgsfullt og gjøre etisk begrunnede valg. Dette er med å bidra til at barna blir trygge i seg selv, og utvikler en robusthet som er nødvendig for å håndtere livet. Vi ønsker å styrke barnas handlingskompetanse og selvstendighet, slik at hvert individ blir sett og hørt og føler seg som et viktig medlem av avdelingen/barnehagen.

Danningsbegrepet kan ikke løsrives som eget tema i barnehagen, det gjennomsyrrer alt vi gjør. Det er barn og voksne i gjensidig samspill som er med og danner Tastabarnehagens kultur. Barnehagene våre skal være et godt sted å være.

Gjennom vår kunnskap omkring begrepet «tidlig innsats», har vi lært å gjenkjenne de barna som behøver særlig støtte for å bli en del av fellesskapet. Gjennom økt fokus på individet, og arbeid med sosial kompetanse i mindre grupper vil vi tilstrebe at alle er inkludert.

Gjennom arbeid med danning er det viktig at våre ansatte er bevisst sin voksenrolle for å skape best mulig grobunn for vekst. Lek er en viktig inngangsnøkkel for å bli dypere kjent med det enkelte barn og barnets behov.

Kjennetegn på god praksis i Tastabarnehagene:

- Barna er delt i mindre grupper.
- Barn velger hvilke voksne de ønsker å snakke trygt sammen med.
- Voksne som skaper samspill og fellesskap mellom barn, der alles stemme blir hørt.
- Mangfold og ulikhet blir løftet frem som grunnlag for opplevelser, utforskning og læring.
- Voksne som tar seg tid til den gode samtalen en-en eller i liten gruppe.
- Voksne som gir barna kunnskap om og mulighet til å finne «svaret» og løsningen selv.
- Voksne som lar barn delta i beslutningsprosesser og utvikling av felles innhold.
- Voksne som deltar i lek inne og ute.

Vurdering av arbeidet for inneværende år:

Barnehageåret 2022/2023 har vi arbeidet videre med å dele barnegruppen inn i smågrupper. I smågruppene ser vi voksne som gode rollemodeller og veiledere for barna. Gjennom å dele barnegruppen har det vært større rom for de gode samtalene og for å synliggjøre, samt møte det enkelte barns behov.

Alle avdelinger har arbeidet med små og store prosjekter der barns tanker og ideer, som har kommet til syne gjennom observasjoner og barns medvirkning, har vært løftet frem og utforsket. Dette har ført til mange gode opplevelser og trygge, selvstendige barn.

Plan for kommende år:

Barnehageåret 2023/2024 vil Tastabarnehagene fortsatt tilstrebe å skape gode samspillsarenaer der barn er i interaksjon med hverandre, og voksne støtter deres samarbeid og kommunikasjon. Barnehagene våre vil arbeide prosjektrelatert i hverdagen, med både felles tema for hele barnehagen og tema som interesserer barna i den enkelte gruppe. Vårt mål er at kjennetegn for god praksis skal være noe alle voksne kjenner seg igjen i og bruker, og som barnegruppen høster rike erfaringer av. Annet vi vil ha søkelys på er:

- Strategien samarbeid med barn: Vi skal blant annet samarbeide tettere med barna, med hensyn til alder og modning, om saker som angår dem.
- Barns medvirkning.
- Den autoritative voksenrollen.
- Lærende fellesskap, både i barnegruppen og i skolering hos personalet.

Mine refleksjoner: tanker, ideer, erfaringer, ny kunnskap etc.	Hvordan har denne teorien blitt satt ut i praksis på min avdeling:

Hvordan arbeider barnehagen for å fremme læring?

Barn er født til å lære. Fra barnet blir født og fram til skolestart skjer utviklingen i et hurtig tempo. Motoriske og språklige ferdigheter, sosial og kulturell kompetanse, holdninger, verdier og kunnskaper er ferdigheter barnet skal tilegne seg i løpet av barnehagealder. Det er viktig at barn får tro på egen kompetanse og interesse for stadig å lære noe nytt. Læring skjer fra morgen til kveld, i formelle og uformelle lærings situasjoner. Vårt fokus er på hva barn skal lære i barnehagen og hvordan barn i småbarnsalderen lærer.

Barn er ulike og har ulik tilnærming til læring. Barn lærer og erfarer med hele kroppen, og ved å bruke alle sansene. Gjennom å undersøke, oppdage, forstå sammenhenger og utvide perspektivene sine, tilegnes ny kunnskap, derfor er det viktig at vi i Tastabarnehagene gir barna ulike innfallsvinkler til interesser de har, tema og prosjektarbeid.

Vi blir til i møte med andre, og derfor er gruppesamspillet av stor betydning. Læring er en sosial prosess, og hvert barn bringer sin sosiale kapital inn i det lærende fellesskapet. Lek og læring henger tett sammen. Det å leke sammen med andre er å samhandle og samarbeide. Lek innebærer forhandlinger. Hva skal vi gjøre? Hvordan skal vi gjøre det? Det handler om å lære å tilpasse seg, men også om å hevde seg selv i dette samspillet. Gjennom leken får barna erfaring med å se andres perspektiv og å vise empati.

I Tastabarnehagene skal de voksne ha et bevisst forhold til barns læringsprosesser. Det handler ikke om innlæring, men om å inspirere barn til å søke ny kunnskap. Dette gjøres gjennom å møte barns undring, nysgjerrighet, interesse og vitebegjær på en anerkjennende måte. Vi skal støtte og berike barns initiativ og læringslyst gjennom å stille åpne spørsmål, som bidrar til at barna tenker nytt og får nye perspektiv.

Det fysiske miljøet barn oppholder seg i, både inne og ute, har stor betydning for barns læringsprosesser. Innemiljøet skal stadig omformes etter barnegruppens behov og interesser. Det skal være tilrettelagt for å fremme barns lek og læring. Leker, rekvisitter, material, møbler og annet utstyr må være variert, synlig og tilgjengelig slik at barna lett kan "lese" miljøets budskap. Et bra fysisk miljø fremmer lek, og lek er barns egen måte å lære, bearbeide og skape noe nytt på. Utemiljøet i barnehagen skal by på spennende lek, og for å utvide barns læring ytterligere, benytter vi nærmiljøet aktivt.

Tegn på god praksis i Tastabarnehagene:

- Voksne som deltar aktivt i læreprosesser sammen med barna, både inne og ute.
- Voksne som lar barna bruke hele kroppen og alle sansene sine i læringsprosesser.
- Voksne som introduserer barna for nye situasjoner, tema, materialer og redskaper.
- Barnehagens lekerom omformes etter barnas behov og interesser.
- Barna er delt i mindre grupper.
- Voksne som utvider barnas erfaringer, og skaper progresjon og fremdrift i prosjekt.
- Vi har en lekende tilnærming til læring

Vurdering av arbeidet for inneværende år:

Barnehageåret 2022/2023 har vi arbeidet med å skape gode lærings situasjoner i mindre grupper. Her har både barnas medvirkning og den voksenstyrte leken fått plass. I smågruppene har den voksne vært en god rollemodell for barna. Vi har jobbet med tema, brukt bøker aktivt og laget levende lekemiljøer som fremmer læring. Læring i fellesskap har skjedd i samlinger på avdeling, på huset og utenfor barnehagen.

Bruk av visuell dagsplan har vært med på å forbedre barna på hva som kommer, og lagt til rette for gode læringsmiljøer.

Førskolegruppene i barnehagene har fokusert både på formelle og uformelle lærings situasjoner. Formelle lærings situasjoner i arbeidet med Rammeplanene fagområder. Uformelle lærings situasjoner gjennom å skape et positivt gruppespill med felles opplevelser og erfaring både i og utenfor barnehagen. Inneværende barnehageår har det vært to felles samlinger for førskolebarna fra alle barnehagene, hvor de har blitt kjent med og hatt aktiviteter med barn de skal gå på skole med.

Plan for kommende år:

I vår visjon trekker vi frem barns kompetanse, og vår tro på barns lærelyst skal styrkes gjennom spill barn-barn og barn-voksen. Vi vil fortsette med smågrupper slik at hvert barn får tettere voksenkontakt, slik at den voksne kan møte det enkelte barn og barnegruppens behov. Barnas interesser skal fremmes gjennom tema og prosjektarbeid for å skape rom for medvirkning og gode lærings situasjoner. Nøkkelord i denne prosessen vil være:

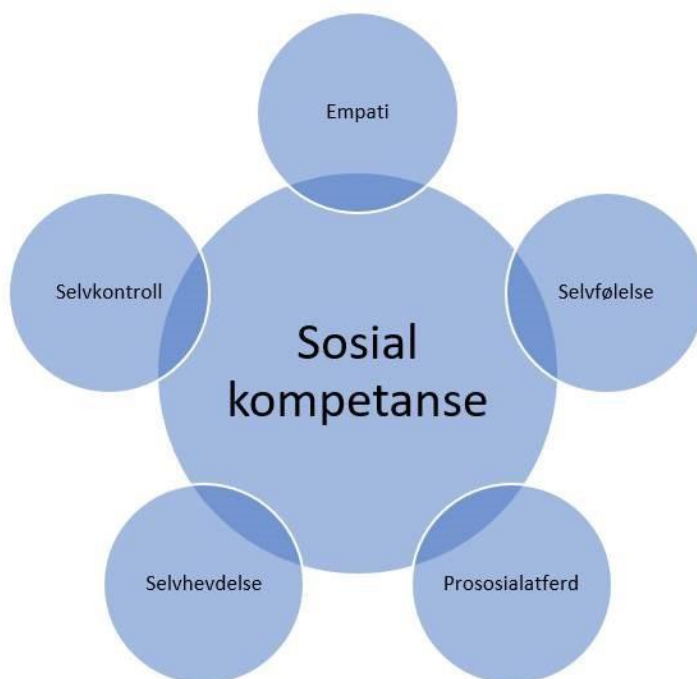
- Progresjon: Utvide barnas erfaringer, utfordringer og mestringsopplevelser.
- Strategi for kvalitet i Stavangerbarnehagen: Inkluderende fellesskap.
- Refleksjon og dialog: Videreutvikle eksisterende praksis i lys av barnets beste.

Mine refleksjoner: tanker, ideer, erfaringer, ny kunnskap etc.	Hvordan har denne teorien blitt satt ut i praksis på min avdeling:

Hvordan arbeider barnehagen for å fremme vennskap og felleskap?

“Å være en venn” er noe som personalet i barnehagen hele tiden arbeider aktivt med å implementere i barnegruppen. Vennskap krever at barn har ferdigheter, kunnskap og holdninger som ligger til grunn for å mestre det sosiale samspillet, det vi kaller sosial kompetanse. Viktige knagger i denne kompetanselæringen er:

- **Empati og rolletaking:** Innlevelse i andre menneskers følelser og forståelse for andres perspektiv og tanker.
- **Prososial adferd:** Positive sosiale holdninger og handlinger om å hjelpe, oppmuntre, dele med andre, anerkjenne, inkludere, vise omsorg osv.
- **Selvkontroll:** Å kunne utsette egne behov og ønsker i situasjoner som krever kompromisser og felles avgjørelser, innordne seg, håndtere konflikter og å vente på tur.
- **Selvhevdelse:** Hvordan en kan hevde seg selv og egne meninger på en god måte, og tørre å stå imot gruppepress og ta initiativ til, eller bli med i, lek og samtaler som allerede er i gang.
- **Lek, glede og humor:** Å kunne skille lek fra annen aktivitet, tolke lekesignaler, og la seg rive med og føle glede, slappe av, spøke og ha det moro.

Å mestre det sosiale samspillet er sentralt for at enkeltbarnet skal lykkes og trives, og for at barnet skal bli verdsatt som venn og likeverdig deltaker i samspillet med de andre barna.

Det krever også at det sosiale miljøet blant de voksne er bra. Engasjement, inkludering og trivsel skal prege hverdagen, med en god porsjon humor. Voksne skal være tydelige, gode rollemodeller, støttende og anerkjennende. Vi voksne snakker fordelaktig og positivt om alle i barnehagen. For oss er hvert barn og hver ansatt betydningsfulle for fellesskapet. Sammen er vi laget rundt barnet.

I Tastabarnehagene er ofte samling eller mindre grupper arenaer der vi introduserer tema omkring vennskap, fellesskap og positivt samspill. Som for eksempel være venner, leke sammen, dele, være uenige, dytte/slå, ordne opp, følelser etc. I dette arbeidet brukes konkrete som bamser/dukker, bøker, eventyr, bilder, drama og dans som gjør at barna kan gjenkjenne situasjoner.

Gjennom veiledning i hverdagen gir vi barna kunnskap og erfaring i hvordan man inngår i en god relasjon. Dersom man har dyttet og noen er lei seg, må man lære å ordne opp. På 0-3 års avdeling handler dette mye om, f.eks. hjelpe opp igjen, stryke og få mulighet til å gjøre det bra igjen. På 3-6 års avdeling samtaler man mer i dybden for å finne årsak til handling, og løsninger til hvordan det kunne blitt løst annerledes, sammen med barna. Vi lar også barna delta i å utarbeide sosiale regler for vennskap på avdelingen. Det handler hele tiden om at barnet lærer balansen mellom egne behov/grenser og å ta hensyn til andres behov/grenser.

Gjennom observasjon, vår kunnskap om tidlig innsats og deltakelse i lek, oppdager vi hvert år barn som strever mer enn andre for å få til det sosiale samspillet. De mangler kanskje ferdighetene som kreves til å inngå i lek og skape vennskap, eller de er usikre på sin egen posisjon i gruppen og ekskluderer derfor andre. Dette kan blant annet ha bakgrunn i manglende språk, manglende erfaring, barnets sosiale miljø i barnehagen eller hjemme, eller at barnet strever på andre områder. Noen blir da mer utagerende og skjuler seg bak negativ adferd, mens andre blir stille og innesluttet. Felles er at de ofte blir utestengt fra lek og fellesskap, eller de stenger andre ute fra lek og fellesskap. Når barn strever, samarbeider vi alltid tett med hjemmet. Vi voksne tilstreber å se hva som ligger bak barnets streben, for å se hvor barnet må styrkes. Vi har en tanke om at det er aldri barnets feil når vennskap og fellesskap ikke fungerer.

Tegn på god praksis i Tastabarnehagene:

- Voksne som ler og gleder seg sammen med barna.
- Voksne som er sensitive og lydhøre for barns uttrykk og signaler.
- Voksne som skaper et fellesskap for barna, men også sammen med barna, foreldrene og hele laget rundt barnet.
- Voksne som skaper grobunn for vennskap på tvers av kulturelle og språklige ferdigheter.
- Voksne som arbeider systematisk for å forebygge utestengning, mobbing, vold, diskriminering og trakassering.
- Voksne som deltar i barns lek og aktiviteter.
- Voksne som støtter barna i å løse konflikter slik at man unngår tapere og vinnere.

Vurdering av arbeidet for inneværende år:

Barnehageåret 2022/2023 har vi arbeidet med å skape gode lærings situasjoner i mindre grupper. Her har både barnas medvirkning og den voksenstyrte leken fått plass. I smågruppene har den voksne vært en god rollemodell for barna. Vi har jobbet med tema, brukt bøker aktivt og laget levende lekemiljøer som fremmer læring. Læring i fellesskap har skjedd i samlinger på avdeling, på huset og utenfor barnehagen.

Bruk av visuell dagsplan har vært med på å forbedre barna på hva som kommer, og lagt til rette for gode læringsmiljøer.

Førskolegruppene i hver barnehage har fokusert både på formell læring med fokus på Rammeplanene fagområder, men også på uformell læring gjennom å skape et positivt gruppespill med felles opplevelser og erfaring både i og utenfor barnehagen. Inneværende barnehageår har det vært to felles samlinger for førskolebarna fra alle barnehagene, hvor de har blitt kjent med og hatt aktiviteter med barn de skal gå på skole med.

Plan for kommende år:

Alt vi gjør i barnehagen er til barnets beste, og det å ha venner og noen å leke med er det aller viktigste for barn i barnehagealder. Vennskap er å ta vare på hverandre, noe som igjen styrker fysisk og psykisk helse. Alle behøver å bli sett, forstått og inkludert.

I barnehageåret 2023/2024 vil vi fortsette vårt arbeid mot å skape god grobunn for vennskap og fellesskap gjennom blant annet:

- Fortsette implementeringen av handlingsplan for psykososialt barnehagemiljø.
- Arbeide med satsningsområdet Inkluderende fellesskap i «Strategi for kvalitet i Stavangerbarnehagen»:
- Arbeide med «Strategi for samarbeid med barn»
- Ha fokus på glede og humor i hverdagen.

Mine refleksjoner: tanker, ideer, erfaringer, ny kunnskap etc.	Hvordan har denne teorien blitt satt ut i praksis på min avdeling:

Hvordan arbeider barnehagen for å fremme kommunikasjon og språk?

Fra spedbarnets pludring og lyder og frem til barnet utvikler et språk å kommunisere med, skjer det en rivende utvikling. I barnehagene våre har vi språklig fokus gjennom hele dagen for å møte det enkelte barn på best mulig måte, både i hverdags situasjoner og i pedagogisk planlagte aktiviteter. Språk og begrepsforståelse danner grunnlag for all læring, samspill med andre, deltakelse i lek og vennskap. Systematisk arbeid med kommunikasjon og språk kan blant annet skje på følgende måter:

- I samlingsstund.
- I lek og samhandling.
- I arbeid med bøker.
- Gjennom dokumentasjon (vi gjenkaller opplevelser og aktiviteter gjennom bilder og tekst på veggen).
- I prosjektarbeid.
- Ved å innrede gode møteplasser og lekesoner som stimulerer til språklig aktivitet.
- Ved å synliggjøre det språklige mangfoldet på avdelingen.

Språk er for oss mer enn ord. Språk er å uttrykke seg med hele kroppen. Barna skal føle seg forstått og lyttet til, slik at de vet at deres tanker og meninger er viktige for oss.

Vi har kunnskap om språkutvikling hos en- og flerspråklige barn, og vi tilstreber å fange opp og støtte de barna som har ulike former for kommunikasjonsutfordringer, som er lite språklig aktive, eller som har sen språkutvikling. Barnets språklige utvikling er avgjørende for at barnet skal ha et likeverdig læringsutbytte.

Vi har også jevnlig kontakt med ressurspersoner og institusjoner som støtter oss i språkarbeid og flerkulturelt arbeid, som eksempelvis PPT og Johannes læringscenter.

Tegn på god praksis i Tastabarnehagene:

- Voksne som aktivt igangsetter dialog og samspill med barn.
- Voksne som er lydhøre i kommunikasjon med barn- verbalt og non verbalt.
- Barna er delt i mindre grupper med voksen som språklig støttespiller.
- Voksne som leser for barn jevnlig/hver dag.
- Vi bruker konkrete (bilder og tredimensjonale produkter) for å gi barna begreper å begripe med både i hverdag og i daglige samlinger.
- Språkmateriell som lages knyttes blant annet til temafor dypning og prosjekter barna møter i hverdagen, slik at språkarbeidet vårt blir et viktig stillas for barnas felles lek.
- I her- og nå situasjoner støtter vi det talte språk ved å bruke gester eller andre hjelpemidler som for eksempel norsk med tegn støtte (NMT).
- Voksne som arbeider systematisk for at alle barn skal ha god språkutvikling.
- Flerspråklige ansatte brukes som en ressurs i språkarbeidet.

Vurdering av arbeidet for inneværende år:

Barnehageåret 2022/2023 har vi jobbet med våre satsningsområder lek, språk og psykisk helse. Vi synes at disse tre utfyller hverandre. Jobber man godt med lek og psykisk helse, blir også språket satt i fokus. Vi har brukt lek som metode for å styrke barns språk. Vi har også jobbet i mindre grupper, noe som fører til at voksne er tettere på barna og kan styrke språket til det enkelte barn.

Barnehagene har jobbet med organisering og struktur på avdelingene, og alle har blitt inkludert i språk arbeidet.

Språk har vært fokus i formelle og uformelle situasjoner og samtaler. Barnehagene har arrangert fellessamlinger, hverdagsamlinger og startsamlinger med sang, sangleker, rim og regler. Våre barnehager har hatt fokus på språk i alle situasjoner i løpet av dagen.

Alle barnehagene har lest bøker gjennom året, og deltok i november på lesekorken. Målet var å lese mer bøker for barna i alle situasjoner, men også få foreldre til å lese mer for sine barn hjemme.

Plan for kommende år:

Kommunikasjon og språk vil fortsatt være en av de viktigste ingrediensene i vår barnehagehverdag, og faget som er beskrevet i teksten over vil prege vår hverdag. Aktive voksne i samspill med barn vil være ett av våre fokus. Språkarbeidet skal fremheves hver dag gjennom samling, lesing og lek. Annet vi vil skolere oss på i løpet av året er:

- Vigilo: Dette er et nytt kommunikasjonsverktøy for samarbeid hjem-barnehage som iverksettes høst 2023.
- Rolltalk design: Dette er en programvare på PC hvor man lager symbolbasert materiale for utskrift på papir. Materialet skal brukes i språkarbeid.
- Bruk av dagstavler på avdelingene.
- Smågrupper med språkaktiviteter

Mine refleksjoner: tanker, ideer, erfaringer, ny kunnskap etc.	Hvordan har denne teorien blitt satt ut i praksis på min avdeling:

Hvordan arbeider barnehagen for å ivareta barns rett til medvirkning?

Barnehagen skal ivareta barnas rett til medvirkning ved å legge til rette for å oppmuntre til at barna kan få gitt uttrykk for sitt syn på barnehagens daglige virksomhet, jf. Barnehageloven §1 og §3, Grunnloven §104 og FNs barnekonvensjon art.12 nr.1. Barna skal jevnlig få mulighet til aktiv deltakelse i planlegging og vurdering av barnehagens virksomhet. Alle barn skal få erfare å få innflytelse på det som skjer i barnehagen (Kunnskapsdepartementet, 2017)

Alle barn skal ha en stemme inn på måter som er tilpasset barnas alder, erfaringer, individuelle forutsetninger og behov. Vi skiller mellom følgende:

- **Medbestemmelse:** Å lære og bestemme sammen med andre gjennom å lytte og kommunisere for å oppnå felles enighet om en beslutning som skal tas.
- **Selvbestemmelse:** Å kunne bestemme over seg selv og hvilke valg man tar i hverdagen. Det handler om å kunne kjenne hva man føler, og å kunne uttrykke dette. Eks. Å kunne velge hva man vil leke med, mat og klær.
- **Medvirkning:** Å lære og handle/gjøre ting sammen med andre. Oppleve tilhørighet, være deltaker og ha innflytelse i barnegruppen.

Det handler om en pedagogisk praksis der de voksne skaper prosesser der alle barns stemmer, både muntlig og kroppsspråk, blir hørt og at alle opplever at de har betydning for det som skjer i hverdagen. Det er viktig at personalet ikke overlater et ansvar til barna som de ikke er rustet til å ta. Barnet skal støttes i å undre seg og stille spørsmål, dette er veien til kunnskap.

Tegn på god praksis i Tastabarnehagene:

- Voksne som er tett på barna i lek og samspill.
- Godt foreldresamarbeid og tett dialog med hjemmet for å oppnå økt forståelse for barns uttrykk og behov.
- Voksne som lytter og observerer barna jevnlig for å få kunnskap om hvordan barna opplever barnehagehverdagen.
- Voksne som tar utgangspunkt i barnas erfaringer og meninger om egen hverdag i utarbeiding av månedsplan, periodeplaner og prosjekter.
- Voksne som støtter og løfter frem barnas initiativ, undring og nysgjerrighet i fellesskapet.
- Voksne som tar barnas ord på alvor slik at barna føler trygghet og tillitt til de voksne.
- Voksne som snakker sammen med barna, ikke over hodet på barna.

Vurdering av arbeidet for inneværende år:

Barnehageåret 2022/2023 har vi jobbet med to planer for å øke bevisstheten rundt barns medvirkning, Handlingsplan for psykososialt barnehagemiljø og Strategi for samarbeid med barn. Planene har vært tema på planleggingsdager, personalmøter, pedleder møter og lærende nettverk. Vi er ikke i mål med implementeringen av planene, og vil jobbe videre med de i kommende barnehageår.

Flere avdelinger har tatt barna med på å planlegge hverdagen, ved at de får ta del i aktiviteter etter eget ønske eller for eksempel være med å avgjøre hvor turen skal gå. Alle har tatt barnas ønsker og behov med i planlegging og gjennomføring av ulike prosjekter gjennom året. Vi har hatt fokus på at barn skal bli sett og hørt i både hverdag og lek.

Plan for kommende år:

Å gi barn medvirkning i barnehagehverdagen er et felt som krever at vi voksne har kunnskap om observasjon, at vi er aktive lyttere og deltakende voksne. Barns medvirkning er tatt med i Stavanger kommunes styringsdokumenter, og det er barnehagene våre sitt ansvar å iverksette denne strategien for å sikre at vi arbeider i tråd med lovverk og konvensjoner. Dette barnehageåret vil vi under dette kapittelet ha særlig fokus på:

- Implementering av Strategi for samarbeid med barn. Vi vil særlig fordype oss i følgende punkter fra Barnekonvensjonen og forstå innholdet i dem:
 1. Barn har rett til informasjon i forbindelse med at det har rett til å uttale seg- artikkel 12
 2. Barn har rett til å uttale seg fritt om forhold som berører barnet- artikkel 12
 3. Barn har rett til privatliv- artikkel 16
 4. Barnets beste skal være et grunnleggende hensyn ved handlinger som berører barnet- artikkel 3, Grunnlov §104
- Videre implementering av barnehagens plan for psykososialt barnehagemiljø.
- Lekende og aktive voksne i samhandling med barn. Voksne som støttende stilas.

Mine refleksjoner: tanker, ideer, erfaringer, ny kunnskap etc.	Hvordan har denne teorien blitt satt ut i praksis på min avdeling:

Hvordan arbeider barnehagen for å fremme et godt samarbeid mellom hjem og barnehage?

I Tastabarnehagene ønsker vi et godt samarbeid med alle foresatte. Samarbeidet skal preges av lydhørhet og inkludering. Gjennom dialog skal vi sammen ha barns beste som mål, og vi skal i fellesskap skape grobunn for at barnet trives og utvikles i barnehagen. For å vi skal kunne tilby barn en god hverdag, er det viktig at vi utveksler nødvendig informasjon omkring barnet jevnlig, slik at vi kan gi den trygghet og omsorg som behøves.

For å skape et godt samarbeid gjennom barnehagens ulike overganger gjør vi følgende:

Samarbeid i foreldreaktiv tilvenning:

- **Foreldremøte for nye foreldre i forkant av oppstart i barnehagen:** Alle nye foresatte blir invitert til et informasjonsmøte i mai/juni i barnehagen. Her orienteres kort om barnehagehverdagen og hva en foreldreaktiv tilvenning innebærer. Foresatte får også mulighet til å stille spørsmål.
- **Velkomstbrev:** Før oppstart i barnehagen vil barn og foresatte motta et velkomstbrev med nødvendig informasjon omkring oppstart og tilvenning på e-post. Mal på velkomstbrev ligger også tilgjengelig for alle på vår hjemmeside.
- **Besøksdager:** Når det er avklart hvilken avdeling barnet skal tilhøre, vil avdelingen invitere barn og foresatte til besøksdager for å bli kjent og starte relasjonsbygging.
- **Oppstarts samtale:** Ved oppstart i barnehagen tilbyr vi en individuell bli kjent samtale med alle nye foresatte. Målet med samtalen er utveksling av informasjon omkring barnet, familien og barnehagen.

Samarbeid i hverdagen:

- **Daglig informasjonsutveksling i bringe/hente situasjon:** Vi møter alle barn og foresatte hver morgen i garderoben eller inne på avdeling. Ved dagens slutt, utveksles informasjon om hvordan dagen har vært. Her skal det være rom for at barnets stemme kan bli løftet frem via foreldrene, og at personal og foreldre kan skape et tett samarbeid rundt barnets barnehagehverdag. Avdelingene våre henger også opp viktig informasjon i garderobene som det forventes at alle foresatte leser, og i tillegg deler vi bilder og informasjon på våre nettsider.
- **Hjemmesiden:** Vi bruker hjemmesiden vår aktivt, både i form av informasjon, ulike pedagogiske planer og bilde dokumentasjon. <https://www.minbarnehage.no/tasta> Vi ber om at alle foresatte abonnerer. Det er gratis å abonnere.
- **Foreldresamtaler:** Vi tilbyr foreldresamtaler to ganger per år. En på høsten og en på våren, og ellers ved behov. Disse samtaler skal fremme en utvidet og felles forståelse av barnet, om barnets utvikling og trivsel. Det bestilles tolk ved behov. Barn blir informert om innholdet i samtalen og kan komme med innspill jamfør strategi for samarbeid med barn.

- **Foreldremøter:** Arrangeres tidlig høst i hver barnehage. Tidvis arrangerer FAU foreldremøte med aktuelle tema.
- **FAU:** Foreldrenes Arbeids Utvalg (FAU) gir foreldre en mulighet til å ha kontakt og medvirkning med barnehagen på en aktiv måte. FAU skal fremme foreldrenes felles interesser og bidra til at samarbeidet mellom barnehagen og foreldregruppen skaper et godt barnehagemiljø. FAU består av en valgt representant fra hver avdeling. FAU representant blir valgt på det første foreldremøtet. De øvrige foreldre på avdelingen kan ta opp saker som angår barnehagen med sin representant, som så blir drøftet videre på FAU møter.
- **Samarbeidsutvalget (SU):** SU er barnehagens styre. Her sitter en FAU representant fra hver barnehage, en ansatt representant fra hver barnehage og virksomhetsleder, samt virksomhetsleders stedfortreder. Viktige saker fra FAU og informasjon fra barnehagene står i fokus på SU møter. SU er med å fastsette barnehagens årsplan og annet som angår endringer i barnehagen.
- **Tradisjoner og markeringer:** Gjennom året blir foresatte invitert til ulike arrangement i barnehagen. Tradisjonene for hvilke foreldrearrangement vi arrangerer er ulike i våre barnehager. Eksempler kan være FN-cafe, Lucia og påskefrokost.
- **Foreldreundersøkelsen:** Hvert år blir alle foresatte invitert til å delta i barnehagens foreldreundersøkelse. Her får foresatte si sin mening om barnehagetilbudet, barnas trivsel og samarbeidet mellom hjem og barnehage. Innspillene gir oss mulighet til å utvikle et stadig bedre barnehagetilbud. Vi ser på foresatte som en ressurs, og setter stor pris på tilbakemeldingene dere gir.
- **Vigilo:** Et kommunikasjonsverktøy mellom hjem og barnehage tas i bruk fra og med høsten 2023.

Tegn på god praksis i Tastabarnehagene:

- Voksne som bruker COS sirkelen aktivt i tilvenningsperioden (se bilde s. 8)
- Voksne som møter barn og foreldre i garderoben om morgenen.
- Voksne som kan fortelle kort om barnets dag ved henting.
- Voksne som lar barn snakke trygt, og eksempelvis ikke forteller foresatte hendelser barnet har fortalt i tillitt, og eventuelt har ordnet opp i.
- Voksne som bygger bro mellom barnehage og hjem og legger til rette for gjensidig dialog og aktiv deltakelse.
- Voksne som anerkjenner mangfoldet i foreldregruppa og jobber for at barn opplever glede og stolthet over egen bakgrunn og familietilhørighet.
- At avdelingen dokumenterer barnehagehverdagen og særlige hendelser jevnlig på hjemmesiden og vegger. I 2023 tar barnehagen i bruk et nytt kommunikasjonsverktøy hvor vi deler bilder og informasjon- Vigilo.

Vurdering av arbeidet for inneværende år:

Barnehageåret 2022/2023 satt vi ut vår nye plan om foreldreaktiv tilvenning i liv. Den har blitt evaluert, og vi har fått gode tilbakemeldinger fra personal og foreldre. Vi har gjennomført foreldremøte før oppstart for nye barn og hatt 3-4 besøksdager i løpet av våren. Vi har to foreldresamtaler i løpet av året, som blir lagret i PO, og uformelle samtaler med foreldre hver dag ved levering og henting. Slik sikrer et nært og godt foreldresamarbeid.

På høsten avholdt alle bygg foreldremøte, hvor noen barnehager brukte refleksjonsspørsmål for å avklare forventinger foreldre og barnehagen har til hverandre.

Brukerundersøkelsen ble gjennomført, og alle avdelinger satt seg opp mål for hvordan de vil jobbe med sine resultater.

Plan for kommende år:

Barnehageåret 2023/2024 arbeider vi videre med å implementere vår foreldreaktiv tilvenningsmodell. Denne modellen, foreldreaktiv tilvenning over fem dager, erstatter vår tidligere modell på tre dager.

Vi vil også arbeide videre med tilbakemeldinger som kommer frem i foreldreundersøkelsen. Hver avdeling bruker sin tilbakemelding til å finne to punkter de er fornøyde med, og to punkter de vil forbedre for å gi et enda bedre tilbud. Foreldre er viktige samarbeidspartnere i vår kvalitets-økning.

Videre plan for dette området er å etterleve punktene over, og skape et best mulig samarbeid mellom hjem og barnehage med fokus på barns beste.

Mine refleksjoner: tanker, ideer, erfaringer, ny kunnskap etc.	Hvordan har denne teorien blitt satt ut i praksis på min avdeling:

Hvordan arbeider barnehagen med overganger?

I barnehagesektoren er det tre store overgangsperioder som er av stor viktighet for både barn og foreldre. Vi tilstreber at overgangene er oversiktlige og trygge. Vi i Tastabarnehagene har laget gode rutiner for å sikre disse overgangene:

Overganger når barnet begynner i barnehagen

Barnehagens ansatte vil i samarbeid med foreldrene legge til rette for at barnet får en trygg og god start i barnehagen. Barnehagen vil tilpasse rutiner, og organisere tid og rom, slik at barnet får tid til å bli kjent, etablere relasjoner og knytte seg til personalet og til andre barn. Barnet og familien får en primærkontakt å forholde seg til. Barnet får tett oppfølging den første tiden, slik at barnet kan oppleve tilhørighet og trygghet til å leke, utforske og lære jamfør trygghets sirkelen. Foreldre er aktive i tilvenningen slik at overgangen til barnehagelivet skjer gradvis. Tilvenningen tilpasses det enkelte barns behov.

Overganger innad i barnehagen

Det skjer overganger innad i barnehagen også. Den vanligste er at barn på småbarnsavdeling begynner på stor avdeling. I forkant av overganger forbereder vi barna godt på det som skal skje:

- Stor avdeling sender ut et velkomstbrev til barna som skal bytte avdeling.
- Ny avdeling arrangerer besøksdager for barna, hvor barna får være med på samlinger og aktiviteter.
- Pedagogisk leder på liten avdeling har en overgangssamtale med pedagogisk leder på stor avdeling, for å sikre god informasjonsutveksling og skape en best mulig start for det enkelte barn.
- Dørene er åpne mellom avdelingene gjennom hele året.
- Overgang til stor avdeling er et av temaene på siste foreldresamtale på liten avdeling.

I barnehagen snakker vi også om overgangssituasjoner i hverdagen. Eksempler på dette er overgangen fra måltid til påkledning, og fra frilek til styrt aktivitet. Slike overgangene er det mange av i hverdagen vår, og erfaring viser at ved å være forutsigbare trygger vi barna i overgangene. Dette gjøres blant annet gjennom en fast dagsrytme og bruk av dagsplan. Når rutiner er på plass, kan barnet lettere gjenkjenne dagen og sette den i sitt eget

Overganger mellom barnehage og skole

Førskolebarna har skoleforberedende aktiviteter deres siste år i barnehagen. Dette gjennomføres i førskolegrupper ukentlig, samt i hverdagen på avdelingen. Fokusområder som selvstendighet, samarbeid, empati, hjelpe til, selvhevdelse, deltakelse, trafikkikkerhet, sang, konsentrasjon, finmotoriske ferdigheter som å holde en blyant, klipping, ulike grovmotoriske øvelser m.m. er alle en del av hverdagen til skolestarterne. Enkelte år er vi også heldige og får delta på svømmeopplæring høst eller vår, samt Supersans (museumsbesøk).

Stavanger kommune har utarbeidet Temaplan for overganger i utdanningsløpet. Planen følger barna fra barnehage til videregående skole. Tastabarnehagene følger i samarbeid med skolene på Tasta denne planen for å sikre en god overgang for alle barn. I tillegg har Tastabarnehagene en felles årlig plan. Denne kan leses i sin helhet på vår hjemmeside. Planen sikrer at barna får et innholdsrikt siste år i barnehagen med ulike tema og aktiviteter i tråd med Rammeplan for barnehager. Utfra den overordnede planen, vil hver barnehage lage en detaljert plan for sin gruppe som deles med

foreldrene. Førskolegruppene vil også bli kjent med «overgangs sekken» i barnehagen, som de igjen vil møte på skolen i 1. klasse.

På vårhalvåret før skolestart, utfylles et skjema i samarbeid med barnet/foreldre/foresatte for at skolene skal få bedre kjennskap til barna som skal begynne i første klasse.

Vår aller viktigste jobb i overgangen mellom barnehage og skole er å gi barna mulighet til å glede seg til å begynne på skolen, og vise dem at de er en sammenheng mellom barnehage og skole.

Tegn på god praksis i Tastabarnehagene:

- Vi tar i bruk utarbeidede prosedyrer og skjema knyttet til tilvenning for nye barn.
- Vi bruker vår/sommer til besøk av nye barn samt at de små besøker stor avdeling.
- Vi har åpen dør mellom avdelingene slik at voksne og barn blir godt kjent i hele barnehagen.
- Avdelingene bruker dagsplan aktivt hver dag.
- Førskolegruppene har treffpunkter minst en gang i uken.
- Informasjon om barn og familier deles ikke med andre instanser uten foreldrenes samtykke.

Vurdering av arbeidet for inneværende år:

Dette barnehageåret har vi tatt i bruk den nye tilvenningsplanen, med foreldreaktiv tilvenning over 5 dager. Tilvenningsgruppen har laget planer, skjema og forslag til gjennomføring, slik at det blir gjort likt i alle barnehagene. De har også vært med i evalueringen. Vi hadde dette som tema på en planleggingsdag, hvor vi reflekterte rundt spørsmål og case. Foreldrene har også evaluert. Barnehagene har i løpet av våren hatt besøksdager for de nye barna på liten avdeling, samtidig som de som skal over fra liten til stor har vært på besøk på ny avdeling.

Førskolegruppa har deltatt på svømming og Supersans, som skoleforberedende aktiviteter. De vært på besøk på skolene, og blitt kjent med hverandre på tvers av barnehagene gjennom felles samlinger. Vi har også begynt å bruke og bli kjent med overgangssekken. De som har ansvar for førskolegruppa i hver barnehage, har vært på samling sammen med skolene hvor overgangssekken og bruksområdet ble presentert. De har også deltatt på intervjuer og forskning på sekken.

Stavanger kommune har blitt sertifiseres som trafikksikker kommune.

Plan for kommende år:

Vi streber alltid mot å utvikle våre planer for å gi et enda bedre tilbud. Dette gjør vi ved å:

- Fortsetter å bruke foreldreaktiv tilvenningsmodell.
- Dagsplan på alle avdelinger.
- Trafikksikkerhet skal fremmes mer i førskolegruppene planer og gjøremål.
- Førskolegruppene skal ha enkelte felles treff på tvers av barnehagene.
- Førskolegruppene tar i bruk overgangssekken. Barnehage-skole.

Mine refleksjoner: tanker, ideer, erfaringer, ny kunnskap etc.

Hvordan har denne teorien blitt satt ut i praksis på min avdeling:

--	--

Hvordan arbeider barnehagen med planlegging, vurdering og dokumentasjon

Barnehagen er en lærende organisasjon, og i fellesskap arbeider vi systematisk mot å skape et likeverdig barnehagetilbud av høy kvalitet til hvert barn. Dette gjør vi gjennom refleksjon og faglig utvikling. Barn og foreldre har rett til medvirkning i disse prosessene. Vi holder oss oppdatert på nyere forskning og samfunnsutvikling for å gi barna et godt grunnlag for å møte det fremtiden bringer. Dette gjør vi blant annet på følgende måter:

- Planleggingsdager: 5 dager pr. barnehageår
- Kurs/foredrag
- Litteratur
- Videreutdanning
- Personalmøter
- Pedagogisk ledermøter
- Avdelingsmøter
- Plantid for pedagoger
- Fagdager
- Veiledning
- Samarbeid på tvers av barnehagene våre i lærende nettverk
- ReKomp
- Samarbeid med andre instanser som PPT, Helsestasjonen og Johannes Læringscenter

Planlegging

Gjennom vår årsplan viser vi vår langsiktige planlegging, og planen er et felles arbeidsverktøy for alle ansatte i Tastabarnehagene. Den gir viktig informasjon til ansatte, foreldre og andre instanser. Med utgangspunkt i felles føringer, må den enkelte avdeling lage kortsiktige, månedlige planer som omfavner enkeltbarnet og barn i gruppe. Månedspanen er med og gir oss retning. Den forteller:

- Hva vi har gjort.
- Hvordan barna opplevde det.
- Hva vi skal gjøre.
- Hvordan vi skal gjøre det.
- Hvorfor vi gjør som vi gjør.

Planleggingen vår baseres på kunnskap om barns trivsel og allsidige utvikling, individuelt og i gruppe. Den baseres også på observasjoner, dokumentasjon, refleksjon, systematisk vurdering og samtaler med barn og foreldre.

Pedagogiske ledere og barnehagelærere har fastsatt plantid hver uke. Barne- og ungdomsarbeidere og assistenter får mulighet til å planlegge aktiviteter ved behov. Vi har også jevnlig møter på alle nivå. I disse møtene tilegnes ny kunnskap, planlegges, vurderes og dokumenteres arbeidet vi gjør i barnehagen.

Vurdering

Vurderingsarbeidet er det som gir oss mest innsikt i det enkelte barn og barnegruppen, og der vi utvikler oss mest som personal. Gjennom å beskrive, analysere og fortolke det pedagogiske arbeidet, sikrer vi at vi arbeider i tråd med barnehagelov, rammeplan og egne planer. Vi vurderer vårt arbeid på alle nivå i organisasjonen.

- På avdelingsmøter: refleksjon rundt barnegruppen, opplevelser vi gir og får, faglige og etiske problemstillinger, observasjoner m.m. Dette gir grunnlag for videre planlegging og gjennomføring.
- På pedagogiske ledermøter, fagdager og personalmøter: Her vurderes nåværende arbeid sett i lys av ny kunnskap. Større faglige tema er ofte i fokus for å skape felles forståelse og endre nåværende praksis ved behov.
- På avdelingsledernivå: Her fokuseres det overordnet på hvor er vi og hvor vil vi med Tastabarnehagene.
- Sammen med barna: Gjennom blant annet samtaler og bruk av bildedokumentasjon, skal personalet sørge for at barn får mulighet til å bidra i vurderingsarbeidet med sine erfaringer og synspunkter både verbalt og non-verbalt.
- Sammen med foreldre: Foreldrenes bidrag inn er de daglige samtalene, foreldresamtaler, FAU/SU og gjennom årlig foreldreundersøkelse.

En god vurdering består av gode strategier for hvordan man kan opprettholde det som er bra, og bli bedre på det man ikke er så god på. Mot slutten av hvert barnehageår vurderes alle våre planer slik at ny utvikling og endring kommer inn.

Dokumentasjon

Dokumentasjon av arbeidet vårt synliggjør hvordan vi arbeider for å oppfylle kravene i barnehageloven og rammeplanen. Dokumentasjonen skaper en sammenheng mellom det som ble planlagt, det som ble utført, og det videre arbeidet. Dokumentasjon gir informasjon om hva barn opplever, lærer og gjør i barnehagen. I Tastabarnehagene ligger alltid et etisk perspektiv til grunn ved dokumentasjon av barnegruppen og enkeltbarn, for alle barn har rett til vern om sin personlige integritet. Skriftlig dokumentasjon omkring barnet som for eksempel observasjoner, kartlegging og foreldresamtaler arkiveres i det kommunale arkivsystemet Public Oppvekst. Med dokumentasjon menes ofte foto og tekst, men også bruk av film, lydopptak, tegninger og formingsprodukter m.m. Dokumentasjon er et refleksjonsverktøy for personalet. Gjennom refleksjonen skaper vi et prosessorientert arbeid i personalgruppen. Dette gir oss mulighet til å se og tilpasse tilbudet til det enkelte barn, samt barnegruppens behov. Den pedagogiske dokumentasjonsprosessen består av ulike deler:

- Observasjon
- Dokumentasjon
- Refleksjon for å skape felles forståelse
- Tolkning/valg
- Nye tanker/ nye handlingsmønstre

Gjennom disse vurderinger får vi god kunnskap om enkeltbarnets trivsel og allsidige utvikling og det gir oss en drivkraft for å igangsette eller videreføre prosjektarbeid i tråd med barnas behov og interesser. Den pedagogiske dokumentasjonen gir oss innsikt i hva vi gjorde, hva vi lærte og hva som er lurt å gjøre neste gang.

**“dokumentasjon skal synliggjøre praksis-
pedagogisk dokumentasjon skal sette den i bevegelse”**

Vår dokumentasjon finner du blant annet på avdelingens nettside, og på veggen i avdelingen/garderoben. Avdelingens månedsbrev er også en dokumentasjon over det pedagogiske arbeidet på avdelingen.

Dokumentasjonen som henger på avdelingens vegger, er særlig viktig i refleksjonsarbeidet sammen med barna. Gjennom bilder “speiler” vi barnas opplevelser, og kan gjennom samtaler omkring dokumentasjonen innhente deres tanker og ideer om opplevelsen og veien videre. Vi har et bevisst forhold til hvor vi henger dokumentasjon for barn i forhold til annen informasjon. Dokumentasjonen skal henge i barnas høyde, da dette er en viktig del av barnas læringsprosess.

Vi mener det er viktig å synliggjøre barnas arbeid på en god måte. Det vil si at det barna har laget henger vi opp på en respektfull måte, og dermed viser vi dem at det de gjør er viktig og betydningsfullt.

Tegn på god praksis i Tastabarnehagene:

- Avdelingen publiserer månedsbrev på nettsiden hver måned.
- Avdelingen publiserer bilder på nett hver uke.
- Avdelingen lager bilde dokumentasjoner fra prosjekt og opplevelser jevnlig.
- At vi tar utgangspunkt i barns erfaringer og meninger om barnehagehverdagen når vi planlegger og evaluerer barnehagens praksis.

Vurdering av arbeidet for inneværende år:

Dette barnehageåret har årsplanen kommet til syne i månedsbrev, planer, dokumentasjon og evaluering. Avdelingsmøter, personalmøter og planleggingsdager har blitt brukt til dette arbeidet. Årsplan har også vært tema for hele personalgruppa på lærende nettverk.

Barnas utvikling og medvirkning blir synliggjort gjennom dokumentasjon. Dokumentasjon skjer gjennom bilder på hjemmesiden, på veggene i garderoben eller i permer som barna får med hjem.

Dagsplan er tatt i bruk.

Plan for kommende år

Arbeidet knyttet til planlegging, vurdering og dokumentasjon er tidkrevende og viktig arbeid. Det er dette som gir grobunn for videreutvikling av praksis. I det kommende barnehageåret vil vi fortsette vår nåværende praksis, og vi vil iverksette og synliggjøre vårt arbeid med følgende nye planer:

- Stavangerbarnehagen mot 2030- strategi for kvalitet i barnehagen.
- Samarbeid med barn i Stavanger
- Handlingsplan for psykososialt barnehagemiljø

Mine refleksjoner: tanker, ideer, erfaringer, ny kunnskap etc.	Hvordan har denne teorien blitt satt ut i praksis på min avdeling:

Hvordan tilrettelegger barnehagen for barn som trenger ekstra støtte?

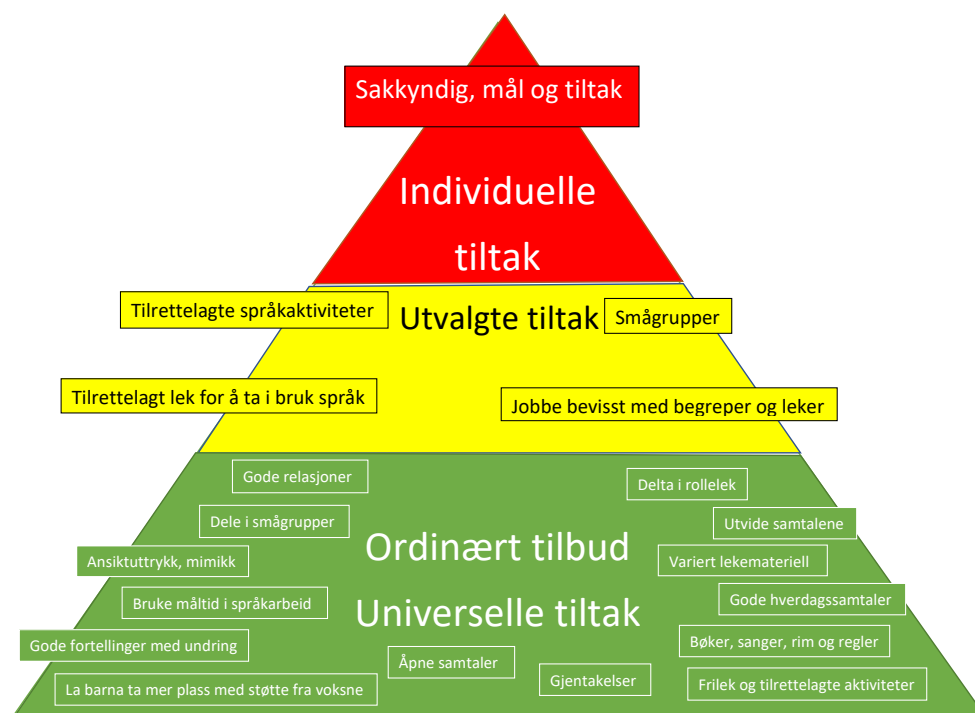
Tastabarnehagene forholder seg til rammeplanens føringer, samt at vi jobber i tråd med Stortingsmelding 6, 2019/2020 og «kompetanseløftet for spesialpedagogikk og en inkluderende praksis» for å skape et inkluderende fellesskap for alle barn i barnehagene våre.

Inkludering i Tastabarnehagene handler om at alle barn skal oppleve at de har en naturlig plass i barnegruppen og skal kunne delta i lek, læring og fellesskap utfra egne behov og forutsetninger. Barnehagene ser det allmenn pedagogiske og det spesialpedagogiske tilbudet i en sammenheng. Vi er alle deltakere i laget rundt barnet for å gi et likeverdig tilbud av høy kvalitet.

Flere av personalet i Tastabarnehagene er skolert i emnet tidlig innsats, slik at de kan gjenkjenne barn som har særlig behov for støtte. I samarbeid med spesialpedagoger som er tilknyttet virksomheten bruker vi tid på observasjon, vurdering og kartlegging av utviklingsbehov for å møte det enkelte barn på best mulig måte. Dersom våre endrede pedagogiske tiltak ikke når ønskede mål kan vi, i samarbeid med hjemmet, søke veiledning i ressursteam eller tverrfaglig barnehageteam (TBT). Teamet består av PPT, helsesøster, barnevern, logoped, fysioterapeut, ergoterapeut og Johannes læringscenter.

Dersom det avdekkes at barnet har behov utover det allmennpedagogiske tilbudet, vil barnehagen i tett samarbeid med foreldrene, fylle ut nødvendige søknadspapirer til PPT. Barnehagen kan da få støtte og veiledning av kvalifisert personell, for å sikre at barnet får et likeverdig barnehagetilbud utfra de behov barnet har.

Tiltaksmodellen hjelper oss å styrke det nære laget rundt barnet. For oss blir det viktig å arbeide strukturert og systematisk på alle nivå i modellen (trekanten). Gjennom dette arbeidet kan vi jobbe forebyggende og heve kompetansen hos personalet.

Tegn på god praksis i Tastabarnehagene:

- Barna er delt i mindre grupper med voksne som tilpasser det pedagogiske innholdet slik at alle er inkludert i lek og samspill.
- Voksne som forstår barn utfra deres forutsetninger og anerkjenner deres behov tidlig.
- Voksne som er tett på i overgangssituasjoner i barnehagen.
- Voksne som bidrar aktivt og utvikler samarbeidsevnen i laget med og rundt barnet.
- Voksne som tar i bruk dagsplan i det allmenn pedagogiske arbeidet, og tematavler når det er behov.
- Voksne som reflekterer jevnlig over egne holdninger og verdier i møte med barn og foreldre.
- Voksne som tidlig gjør systematiske grep hvis noe bekymrer oss hos barn og barnegruppen.
- Voksne som bygger en kultur for inkludering, trygghet, glede for barn og voksne hver dag.
- Voksne som jobber strukturert og systematisk.

Vurdering av arbeidet for inneværende år:

Barnehageåret 2022/2023 har vi jobbet videre med implementeringen av «laget rundt barnet».

Laget rundt barnet skal sikre et likeverdig tilbud for alle barn. Vi ser og inkluderer hvert enkelt barn, og tilrettelegger slik at alle barn skal oppleve mestring. Dette har blitt tydeliggjort ved at vi jobber i små grupper, god struktur og trygghet i hverdagen. Vi har forbereder barna på overganger ved bruk av dagsplan.

Spesialpedagog samarbeider tett med avdelingene og gir veiledning når avdelingene har behov for det.

Vi har hatt laget rundt barnet som tema på lærende nettverk, pedledermøte og avdelingsmøter. Et lærende nettverk ble brukt til innføring av Rolltalk.

Alle barnehagene har brukt tverrfaglig barnehageteam (TBT) ved behov, foreldre har også deltatt, og ressursteam er brukt til å drøfte saker, men også for å sikre en faglig vekst i hele virksomheten.

Gjennom å jobbe med dette i har vi skapt en felles forståelse i personalgruppen. Slik styrkes laget rundt alle barn i våre barnehager.

Plan for kommende år:

Barnehageåret 2023/2024 fortsetter vi det arbeidet vi startet opp i fjor. Vi skal dykke dypere inn i fagstoff og nye strategier for å gi et enda bedre allmenn pedagogisk tilbud til alle barn, og et særlig tilpasset tilbud for de barna som behøver dette. Laget med og rundt barnet skal styrkes. Vårt fokus vil være:

- Ta i bruk dagsplan på alle avdelinger.
- Bruke Rolltalk design aktivt.
- Fortsette implementering av planen «Stavangerbarnehagen mot 2030- strategi for kvalitet i barnehagen».
- Fortsette implementering av planen «samarbeid med barn i Stavanger».
- Handlingsplan for psykososialt barnehagemiljø.
- Bruke tiltaksmodellen (Trekanten) som verktøy.

Mine refleksjoner: tanker, ideer, erfaringer, ny kunnskap etc.

Hvordan har denne teorien blitt satt ut i praksis på min avdeling:

Barnehagens arbeidsmåter

Tastabarnehagene bruker varierte arbeidsmåter i det pedagogiske arbeidet. En arbeidsmåte som brukes ofte når vi arbeider med ulike tema, er prosjektarbeid. Et prosjektarbeid kan gå over et helt år, et halvt år eller flere små perioder med utgangspunkt i barnas interesser eller behov. Hver barnehage har planlagt overordnede tema som er felles for den enkelte barnehage gjennom hele året.

Den pedagogiske tanken i prosjektarbeid er å la barnas ideer, interesser, tanker, fantasi og nysgjerrighet vise vei for en fordypet læring. Dette ivaretar prosessene i barnas arbeid med ulike tema, og barna får medvirkning til å forme sin egen hverdag. Fremdriften i et prosjekt blir til i en vekselvirkning mellom barnas innspill og den voksnes kunnskap om barn og barns læringspotensial, jamfør Rammeplanen.

Vi starter ofte et prosjektarbeid med å gi barna ulike inntrykk for å skape felles referansepunkt, og på den måten innramme barnegruppen. Når alle har det samme utgangspunkt for å forstå innholdet, samtalene og den påfølgende leken, fremmer dette avdelingens psykososiale miljø.

Spørsmål vi stiller oss er:

- Hva kan vi tilby barna slik at de får mer kunnskap om det som opptar dem?
- Hvordan kan vi innrede rommet for å fremme interessen/temaet?
- Hvordan sørger vi for at barns medvirkning blir ivaretatt?

Etter at vi har gitt barna ulike inntrykk er det viktig at de får mulighet til å uttrykke seg om det de har erfart. Barn uttrykker seg blant annet gjennom samtaler, gjennom å tegne/forme, gjennom lek og andre estetiske opplevelser.

Proessen med inntrykk og uttrykk blir en runddans mellom barn og personal. Det valgte temaet vil hele tiden belyses på nye måter og fra ulike perspektiv. Barn og personal samarbeider hånd i hånd.

I løpet av et prosjekt vil vi stadig støtte på det som kalles "vippesteiner". Da må vi stoppe opp og stille oss relevante spørsmål for å drive prosjektet fremover. Hvilken vei skal vi gå? Vi trekker inn Rammeplanens ulike fagområder for å skape en allsidig og dypere læring hos barnegruppen og hos oss selv. Personalet bruker også sin kunnskap om barn for å tilrettelegge, slik at barn blir møtt både på individ og gruppenivå.

Et engasjerende prosjekt vil være synlig på mange måter i barnehagen. Det holdes levende gjennom dagsrytmen og ukeplanen hvor vi sikrer kontinuitet slik at barna møter temaet i barnehagehverdagen sin.

Prosjektene synliggjøres også gjennom billedokumentasjon, rekvisitter og innredning av rommet. Vi bruker også nettsiden vår aktivt, slik at pågående prosjekter kan være utgangspunkt for gode samtaler hjemme.

Foruten prosjektarbeid fokuserer vi også på «her og nå» opplevelser i Tastabarnehagene. Disse opplevelsene bærer med seg mye av den samme oppbygningen som et prosjekt, men er ikke like langvarig. Det kan være øyeblikks opplevelser, dagopplevelser eller tema over svært korte perioder. Innenfor denne delen kategoriserer vi også aktiviteter knyttet til lokale og nasjonale arrangement og høytider. Eksempler på dette er brannvernuken, FN dagen, 6. februar - Samefolkets dag, 17. mai, jul og påske.

Tegn på god praksis i Tastabarnnehagene:

- Voksne som er aktivt lyttende til barns innspill.
- Voksne som setter lek, glede og nysgjerrighet høyt.
- Voksne som tar barn med i planleggingen av avdelingens fokusområder slik at barna er aktive medskapere i utviklings- og læringsprosesser.
- Voksne som tar hensyn til barns interesser og fremmer dem i fellesskapet.
- Voksne som veksler mellom spontane og planlagte aktiviteter.
- Voksne som gir barna mulighet til å ta i bruk sin fantasi, kreative tenkning og skaperglede.
- Voksne som dokumenterer sitt arbeid, og lar barn komme tett på dokumentasjonen.
- Voksne som gjør barnehagens innhold spennende og variert.

Vurdering av arbeid for inneværende år:

Barnehageåret 2022/2023 har personalet gjennom observasjon av barnas lek og interesser satt i gang prosjektarbeid og temaer for det pedagogiske opplegget. På denne måten har barna medvirket i egen barnehagehverdag. Alle barnehager har dokumentert prosesser, aktiviteter og arbeidsmåter på hjemmesiden med bilder.

Personalet har hatt kompetanseheving gjennom hele året gjennom ulike møtevirksomhet, avdelingsmøter, pedagogiske ledermøter, personalmøter og planleggingsdager. Vi har benyttet oss av dialogkonferansemodellen som verktøy. Alle har deltatt på lærende nettverk for sin yrkesgruppe.

Rom 1 Teoretisk perspektiv	Rom 2 Erfarings-delning
	
Rom 3 Refleksjon og læringsprosesser	Rom 4 Veien videre
	

DIALOGKONFERANSE

- En metode for å fremme dialog og læring
- En organisering av et nettverk eller et møte som tilrettelegger for aktiv deltagelse og refleksjon
- Enkel metodikk
- Krever tydelig ledelse og «troskap» mot inndeling i ulike rom for å nyttiggjøre seg av metodikken

Oppsettet er utarbeidet av Torbjørn Lund, Universitetet i Tromsø

[Dialogkonferanse \(udir.no\)](https://www.udir.no/dokumentasjon/Dialogkonferanse)

Plan for kommende år:

Alle barnehagene har valgt tema som de skal jobbe med, dette blir utgangspunktet for mye av det pedagogiske arbeidet på avdelingene. Prosjektarbeid i den enkelte barnehage går over hele eller deler av året. Temaene er ulike fra bygg til bygg, men det skal arbeides (med det samme temaet på alle avdelingene i en barnehage). Det er viktig å ta hensyn til progresjon, slik at arbeidet med temaet blir differensiert i forhold til alder og utvikling.

God struktur og organisering gjennom barnehage dagen gir oss og barna oversikt og forutsigbarhet. Samtidig er det av betydning at man kan være spontane, og kunne være åpne for improvisasjon. Dette for at barns medvirkning skal komme mer til uttrykk.

Barnehageåret 2023/2024 vil vi fortsette kompetanseheving gjennom å skape felles forståelse for vårt oppdrag, og for å nå målet om å gi barna et likeverdig tilbud av høy kvalitet.

Mine refleksjoner: tanker, ideer, erfaringer, ny kunnskap etc.	Hvordan har denne teorien blitt satt ut i praksis på min avdeling:

Hvordan arbeider barnehagen med fagområdene

Barnehagesektoren ligger under kunnskapsdepartementet og er en del av utdanningsforløpet til barn. Vi er gjennom Rammeplanen pålagt å gi barna erfaringer med 7 fagområder i løpet av et barnehageår, og disse skal ses i sammenheng med hverandre. Fagområdene gjenspeiler områder som har interesse og egenverdi for barn i barnehagealder.

Barnas interesse for fagområdene skal stimuleres i et lærende fellesskap i planlagte pedagogiske aktiviteter, i lek, samspill og hverdagsaktiviteter. Barna skal i barnehagen utvikle kunnskaper og ferdigheter gjennom undring, utforskning og skapende aktivitet. Personalet bruker ulikt materiell og utstyr, teknologi og digitale verktøy, spill, bøker og musikk i dette arbeidet.

Fagområdene er i stor grad de samme som barn møter som fag i skolen. Vi synliggjør våre valg og bruken i våre månedlige planer. Vi bygger også opp førskolegruppens plan med utgangspunkt i disse 7 områdene.

Fagområdene er:

- Kommunikasjon, språk og tekst
- Kropp, bevegelse, mat og helse
- Kunst, kultur og kreativitet
- Natur, miljø og teknologi
- Antall, rom og form
- Etikk, religion og filosofi
- Nærmiljø og samfunn

Du kan lese mer utfyllende om de enkelte fagområdene i Rammeplanen: www.udir.no/rammeplan

Tegn på god praksis:

- Voksne som aktivt bruker rammeplan for barnehagen og årsplan, og har denne tilgjengelig
- Voksen som bruker profesjonsspråk
- Voksne som observerer og ta barnas perspektiv
- Voksne som planlegger, gjennomfører og dokumenterer pedagogisk arbeid med barnegruppa gjennom blant annet månedsplan
- Voksne som begrunner sine valg basert på faglige vurderinger
- Voksne som gir barna varierte erfaringer innenfor alle områder, basert etter alder og utvikling.
- Voksne som utarbeider en dagsrytme som gir variasjon, og som er strukturert

Vurdering av inneværende år:

- Barnehagen bruker rammeplanene i planlegging, gjennomføring og evaluering av det pedagogiske arbeidet. Fagområdene vises igjen i månedsplan og dokumentasjon på hjemmesiden av det pedagogiske arbeidet

Plan for kommende år:

- Den enkelte barnehage og avdeling utarbeider en plan for det pedagogiske arbeidet, det kan være en månedlig, halvårlig eller årlig plan. Her kommer det frem mål og metode for arbeidet, samt en begrunnelse for de valg som blir tatt. Å arbeide tverrfaglig og helhetlig skal gjenspeile vår virksomhet og alle de 7 fagområdene skal vises igjen i arbeidet vi gjør. Hvordan hvert fagområde blir arbeidet med, kommer til syne i månedsplanene.

Mine refleksjoner: tanker, ideer, erfaringer, ny kunnskap etc.	Hvordan har denne teorien blitt satt ut i praksis på min avdeling:

Hvordan arbeider barnehagen med progresjon?

Progresjon i Tastabarnehagene innebærer at barna skal utvikle seg, lære og oppleve fremgang. Personalet arbeider med å utvide og bygge videre på barns interesser og å gi barna varierte erfaringer og opplevelser knyttet til alder og modning.

Dette gjør vi gjennom valg av pedagogisk innhold, arbeidsmåter, leker, materiell og utforming av fysisk miljø. Vi tilpasser aktivitetene etter barns erfaringer, interesser, kunnskap og ferdigheter.

Eksempelvis kan vi trekke frem eventyret "De tre Bukkene Bruse". Når man arbeider med eventyret kan man velge å involvere flere fagområder, man kan dramatisere det på ulike måter og man kan ta fatt i de ulike karakterene m.m.

En 1-åring har en helt annen forutsetning for forståelsen av innholdet enn om man møter eventyret som 5-åring. 1-åringen vil mest sannsynlig være opptatt av det farlige trollet, stemmeomleggingen og dramaturgien. 5-åringen har møtt eventyret gjentatte ganger og vil nå kunne ha forutsetning for å fordype seg mer i tekst, innhold og det underliggende budskapet i eventyret.

Vi beveger oss fra det enkle til det mer komplekse i arbeidet med progresjon på alle områder, gjennom å stadig gi barna nye opplevelser og erfaringer med kjente og ukjente ting.

Tegn på god praksis:

- Voksne som følger opp og utvider det barna er opptatt av
- Voksne som gir barna mestringsopplevelser
- Voksne som fokuserer på fordypning, gjenkjennelse og gjentakelse i innhold og arbeidsmåter
- Voksne som introduserer nye perspektiv, nye opplevelser og erfaringer

Vurdering av inneværende år:

Barnehageåret 2022/2023 har personalet kontinuerlig reflektert og vurdert barnegruppas progresjon. Dette har vært tema på avdelingsmøter. Her har også personalet evaluert eget arbeid og holdninger. To ganger i løpet av året har personalet evaluert det psykososiale barnehagemiljøet, og sine relasjoner med barna på avdelingen.

Foreldresamtaler blir brukt til å snakke om barnas utvikling. Samtalene skal skjer i samarbeid med barna, som skal vite hva som blir snakket om og få si noe om sine tanker.

Plan for kommende år:

Barnehageåret 2023/2024 skal Tastabarnehagene arbeide med prosjekter og pedagogiske aktiviteter ved å utvikle planer som er tilpasset den enkelte barnegruppe. Arbeid i smågrupper på tvers av avdelinger (eks. skolegruppe) og/eller innad på avdelingen for å gi barna utfordringer tilpasset sine erfaringer, interesser, kunnskap og ferdigheter. Foreldresamtaler arkiveres i Public oppvekst

Mine refleksjoner: tanker, ideer, erfaringer, ny kunnskap etc.

Hvordan har denne teorien blitt satt ut i praksis på min avdeling:

Hvordan arbeider barnehagen med den digitale praksisen?

Alt arbeid med digitalt verktøy i barnehagen skal bidra til barns lek, kreativitet og læring. Det er et verktøy for å skaffe informasjon, kommunisere med hverandre, forske, skape og utvide læringsmiljøet for alle barn. Det å arbeide med digitale verktøy i barnehagen gir alle barn en mulighet for denne type erfaring, og kan være med på å utjevne sosiale forskjeller.

Når vi bruker digitale verktøy skal alltid personalet være aktive sammen med barna, og påse at verktøyet brukes med omhu og ikke dominerer som arbeidsmåte.

I Tastabarnehagene bruker vi ulikt IKT verktøy. Alle barnehagene har mobil og PC tilgjengelig, noen har IPad, kamera, overhead og digitale skjermer m.m. Vi erfarer at enkelte av barnehagene har dårlig eller utdatert utstyr tilgjengelig, samt ansatte som ikke har ny kunnskap på feltet. Vi arbeider med å utbedre dette slik at IKT kompetansen øker etter hvert som nyinnkjøp foretas.

Vi vil eksempelvis kunne bruke iPad som et aktivt hjelpemiddel i en samlingsstund, dersom vi ønsker barna skal få felles forståelse for et tema eller en sang, danse til musikk eller ved språkinnlæring og pedagogiske spill. IPad kan også brukes som et videokamera slik at barna kan lage film sammen med de voksne. Det er spennende å bli med i en skaperprosess gjennom digitale uttrykksformer.

Kamera/mobil blir barna raskt kjent med da vi er opptatt av å dokumentere vår hverdag og spesielle opplevelser. Flere avdelinger tar barna med i prosessen fra å ta bilde, legge det over på PC og deretter printe ut for å lage dokumentasjon eller legge ut på nettsiden. Vi bruker også Rolltalk design som er et pedagogisk verktøy for å lage bilder som støtter talespråket i hverdagen vår.

Personalet utøver digital dømmekraft, og legger ikke ut bilder på nett som kan krenke barn eller voksne. Vi tar bilder for å dokumentere pedagogiske aktiviteter og prosesser.

I løpet av dette barnehageåret vil vi ta i bruk en ny digital plattform for å kunne kommunisere med foreldre/foresatte samt kunne dokumentere vårt arbeid. Dette heter Vigilo. Personalet vil få opplæring i dette verktøyet høst 2023. Mer informasjon kommer når Vigilo iverksettes.

Tegn på god praksis:

- Voksne som bruker digitale verktøy i det pedagogiske arbeidet sammen med barna
- Voksne som utøver god dømmekraft og følger personvern, samt Stavanger kommunes retningslinjer når de fotograferer
- Voksne som ikke legger ut bilder som kan krenke barn eller voksne
- Voksne som tar bilder av prosesser og barn i gruppe
- Voksne som tilegner seg kunnskap og ferdigheter innen bruk av nye og eksisterende digitale verktøy
- Voksne som gir alle barn erfaring med digitale verktøy

Vurdering av inneværende år:

Hjemmesiden har vært og er stedet avdelingene legger ut dokumentasjon på sitt pedagogiske arbeide. Tastabarnehagene skal ikke lenger ha passord på bildene som legges ut på hjemmesiden, og har derfor fjernet det.

Bruk av Rolltalk design er godt i gang og alle bygg har en pc dette verktøyet er installert på.

Den digitale plattformen Vigilo skulle vært satt i gang barnehageåret 2022/2023, men som kommunikasjonsløsning mellom barnehage og hjem, er den utsatt til høsten 2023.

Det er en forskjell mellom barnehagene og innad i den enkelte barnehage, hvilke og hvor mye digitale verktøy blir brukt.

Plan for kommende år:

Den nye kommunikasjons løsningen mellom barnehage og hjem, Vigilo, skal iverksettes og ansatte skal bli gode i bruken av systemet.

Personalet skal også tilegne seg kunnskap og ferdigheter i bruken av annet digitale verktøy som skal brukes i pedagogisk øyemed.

Mine refleksjoner: tanker, ideer, erfaringer, ny kunnskap etc.	Hvordan har denne teorien blitt satt ut i praksis på min avdeling:

Mine notater: